

EURÓPAI PARLAMENT

2009 - 2014

Plenárisülés-dokumentum

14.10.2009

B7-0093/2009

ÁLLÁSFOGLALÁSRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

a Bizottság nyilatkozatát követően

az eljárási szabályzat 110. cikkének (2) bekezdése alapján

a tájékozódás szabadságáról és a média pluralizmusáról Olaszországban és az Európai Unióban

Monika Flašíková Beňová, Claude Moraes, David-Maria Sassoli
az S&D képviselőcsoport nevében

RE\793218HU.doc

PE428.701v01-00

HU

Egyesülve a sokféleségben

HU

az Európai Parlament állásfoglalása a tájékozódás szabadságáról és a média pluralizmusáról Olaszországban és az Európai Unióban

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre, és különösen annak az alapvető jogok tiszteletben tartásáról és előmozdításáról szóló cikkeire, valamint az EK-Szerződés 22., 43., 49., 83., 87., 95. és 151. cikkére,
 - tekintettel az Európai Unió alapjogi chartájának 11. cikkére és az Emberi jogok európai egyezményének 10. cikkére, melyek a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadságáról, valamint a médiapluralizmushoz való jogról szólnak,
 - tekintettel a tagállamok törvényi, rendeleti vagy közigazgatási intézkedésekben megállapított, televíziós műsorszolgáltató tevékenységre vonatkozó egyes rendelkezéseinek összehangolásáról szóló 89/552/EGK tanácsi irányelv módosításáról szóló, 2007. december 11-i 2007/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre,
 - tekintettel az uniós tagállamokban való médiapluralizmusról szóló bizottsági munkadokumentumra (SEC(2007)0032),
 - tekintettel a Bizottság által meghatározott, a médiapluralizmushoz vezető három lépcsős megközelítésre és a Leuveni Katolikus Egyetem – ICRI, a Közép-európai Egyetem – CMCS és a Jönköping International Business School – MMTC által az Ernst & Young Belgium konzultációs céggel együtt, a Bizottság megrendelésére készített és 2009-ben véglegesített, a pluralizmus indikátorairól szóló független tanulmányra,
 - tekintettel „A média koncentrációja és pluralizmusa az Európai Unióban” című, 2008. szeptember 25-i állásfoglalására¹,
 - tekintettel 2004. április 22-i állásfoglalására a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadságának Európai Unión belüli, és különösen Olaszországban való megsértésének kockázatairól²,
 - tekintettel a Bizottság nyilatkozataira és az Európai Parlamentben 2009. október 8-án tartott vitára,
 - tekintettel eljárási szabályzata 110. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel az Európai Parlament garantálja és előmozdítja a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadságát az Európai Unió alapjogi chartája 11. cikkének és az Emberi jogok európai egyezménye 10. cikkének megfelelően, aminek alapvető előfeltétele a média szabadsága és pluralizmusa,

¹ Elfogadott szövegek, P6_TA(2008)0459.

² HL C 104. E, 2004.4.20., 1026. o.

- B. mivel e jogok közé tartozik a véleménynyilvánítás szabadsága és annak szabadsága, hogy a hatóságok beavatkozása vagy nyomása nélkül információkat kapjunk vagy közöljünk,
- C. mivel az utóbbi hónapokban Olaszországban nőtt az aggodalom e jogok tiszteletben tartásával kapcsolatban, különösen annak kapcsán, hogy a miniszterelnök nyomást gyakorolt és bírósági eljárást kezdeményezett néhány olasz és európai lap ellen róla szóló információk közzétételét követően,
- D. mivel a kormány beavatkozott a közszolgálati televízió műsorszórói szolgáltatásába, különösen a műsortervezés kapcsán,
- E. mivel ez a nyomásgyakorlás és beavatkozás tiltakozásokat váltott ki Olaszországban és Európában a kulturális, újságírói és médiaágazat, valamint a politikai világ kiemelkedő személyiségei részéről, ami nyilvános tiltakozásokhoz vezetett a média elleni támadások ellen; ilyen volt például az „Articolo 21” szervezet megmozdulása és három kiemelkedő alkotmánypárti személyiség akciója, amellyel több mint 445 000 aláírást gyűjtöttek össze Olaszországban és Európában, többek között az európai kultúra és politika kiemelkedő személyiségeit is,
- F. mivel a Bizottság arra vonatkozó felvilágosításkérése kapcsán, hogy az olasz kormány bevándorlókat küldött vissza Líbiába, az olasz miniszterelnök megerősítette, hogy az Európai Tanács ülése során javasolni fogja, hogy csak a Bizottság elnöke továbbíthasson híreket az intézmény nevében, azzal fenyegetőzve, hogy blokkolni fogja az Európai Tanács munkáját, amennyiben ezt a javaslatot nem fogadják el, amivel hivatalos tiltakozó feljegyzés írására késztette a Nemzetközi Sajtószövetséget,
- G. mivel az EBESZ médiaszabadsággal foglalkozó képviselője, Haraszi Miklós 2009. szeptember 20-án levelet küldött az olasz miniszterelnöknek, amelyben a bírósági perek és az olasz lapok ellen indított, 3 millió eurós kártérítési kereset visszavonására szólította fel,
- H. mivel – amint azt egyéb állásfoglalásokban megerősítették – a közelmúltbeli olasz jogalkotás nem oldotta meg az abból a tényből eredő összeférhetetlenséget, hogy a miniszterelnök – közvetlenül vagy közvetetten – még mindig ellenőrzése alatt tartja a Mediaset csoportot és politikai ellenőrzést gyakorol a közszolgálati szolgáltatás felett, amikor a televíziós piac koncentrációjának aránya itt a legmagasabb Európában és a RAI-Mediaset duopólium a teljes televíziós közönség közel 90%-át birtokolja, így módon a reklámbevételek 96,8%-át szedve be,
- I. mivel a sajtószabadságról szóló jelentés három olyan uniós tagállamot említ, köztük Olaszországot, ahol a sajtószabadság csak részleges,
- J. mivel bár a Parlament többször is felkérte a Bizottságot, hogy nyújtson be javaslatot a médiapluralizmusról és a médiakoncentrációról szóló irányelvre, a Bizottság a határok nélküli televíziózásról szóló irányelv felülvizsgálatakor a kérdéskört figyelembe sem vette, és helyette egy egyedi, a 2007-es munkadokumentumot alapuló három lépcsős útiterv kidolgozása, a pluralizmus a 2009. júliusi független tanulmányban említett indikátorainak meghatározása, és az indikátorokról szóló közlemény 2010-es kidolgozása mellett kötelezte el magát,

- K. mivel a Bizottság a 2009. október 8-i plenáris ülésen elismerte, hogy mivel nem volt meg a politikai akarat az összes tagállam részéről, el kellett tekintenie a médiakoncentrációról és médiapluralizmusról szóló irányelvre irányuló javaslat kibocsátásától,
- L. mivel annak ellenére, hogy a határok nélküli televíziózásról szóló irányelv hatálya nem terjed ki a pluralizmusra, bevezette azt a jogot, hogy az újságírók rövid kivonatokhoz jussanak, és azt a kötelezettséget, hogy valamennyi tagállamban független médiafigyelő hatóságot állítsanak fel, elsősorban az Európai Parlament hatására,
- M. mivel – amint azt a Bizottság is elismerte a plenáris ülésen – számos olyan jogalap létezik, melyek alapján jogi intézkedésekkel lehetne növelni a pluralizmust az Európai Unióban és el lehetne kerülni a médiakoncentrációt,
- N. mivel a Parlament állásfoglalásaiban többször is felhívta a Bizottságot, hogy mozgósítsa elő a pluralizmus biztosítására irányuló fellépéseket és próbáljon megoldást találni a médiakoncentráció problémájára, valamint hogy mielőbb adjon ki közleményt a médián belüli pluralizmus védelméről és a tagállamokban folyó médiakoncentrációról, továbbá hogy késlekedés nélkül egészítse ki a szabályozási keretet a kérdéskörrel szemben, a Szerződésekben egyértelműen fellelhető jogalapon nyugvó irányelvre irányuló javaslat benyújtásával,
1. sajnálatát fejezi ki az olasz hatóságok által olasz és európai lapokra irányuló nyomásgyakorlás és az ellenük indított bírósági eljárások miatt; támogatja az EBESZ képviselőjének az olasz hatóságokhoz intézett felhívását, hogy haladéktalanul vonják vissza ezeket a fellépéseket, és indokolatlannak ítéli minden, a közszolgálati televíziós műsorszolgáltatás manipulálását célzó, a tájékozódás szabadságába történő beavatkozást;
 2. szükségesnek ítéli, hogy a politikai, gazdasági és médiahatalom különleges összeférhetetlensége és az állami és magánmédia fölött gyakorolt közvetlen vagy közvetett ellenőrzés jelentette anomáliát orvosolják, és hangsúlyozza annak szükségességét, hogy valamennyi tagállamban biztosítsák, hogy az állami üzemeltetők függetlenek legyenek és beavatkozástól mentesen működhessenek;
 3. meggyőződése, hogy a tájékoztatás és tájékozódás hatóságok beavatkozásától mentes szabadsága az Európai Unió alapját képező egyik alapvető elv és a demokrácia lényeges eleme, csakúgy mint a média pluralizmusa, melyek mind be vannak ágyazva az Európai Unió alapjogi chartájának 11. cikkébe, és megismétli, hogy – ahol a tagállamok nem hoznak megfelelő intézkedéseket – az Uniónak politikai és jogi kötelessége – a hatáskörébe tartozó területeken – e jogok tiszteletben tartásának biztosítása polgárai számára;
 4. megerősíti, hogy a médiapluralizmusról és médiakoncentrációról szóló uniós szabályozási keret még mindig nem kielégítő, ezért az Európai Uniónak sürgősen érvényesítenie kellene a belső piac, az audiovizuális politika, a piaci verseny, a hírközlés, az állami támogatások, a közszolgálati kötelezettségek és az alapvető jogok terén rá ruházott hatásköröket azért, hogy a tagállamok számára a tájékozódás szabadsága és a megfelelő szintű médiapluralizmus biztosítása és előmozdítása érdekében minimumkövetelményeket határozzon meg;

5. e tekintetben sajnálatát fejezi ki a tagállamok politikai akaratának hiánya miatt és a Bizottságnak mint az Unió politikai motorjának tétlensége miatt, és sürgeti a Bizottságot, hogy haladéktalanul nyújtson be a médiapluralizmusról és a médiakoncentrációról szóló irányelvre irányuló javaslatot, amint azt az Európai Parlament többször is kérte, és amint azt maga a Bizottság is bejelentette;
6. sürgeti a Bizottságot, hogy haladéktalanul nyújtsa be a médiapluralizmusról szóló, tervezett közleményét; meg van lepve, hogy ezt a közleményt a Bizottság nem említette a plenáris vitán és megerősíti, hogy készen áll a pluralizmusról és a koncentrációról szóló saját kezdeményezésű jelentés keretében fellépni, amint kézhez kapja ezt a közleményt;
7. kéri a megfelelő bizottságokat, hogy kövessék nyomon a kérdést és tegyenek jelentést a plenáris ülésnek a tájékozódás szabadságáról, a médiakoncentrációról és a médiapluralizmusról;
8. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, az Európa Tanácsnak és a tagállamok kormányainak és nemzeti parlamentjeinek.